

Inhoud

Voorwoord	9
Hoofdstuk 1	
Armoedebestrijding en sociaal werk doorheen de geschiedenis	13
Relatie tussen de welvaartstaat, sociaal werk en armoede	13
Periode van de industriële revolutie	14
Opkomst van de welvaartstaat	15
Evolutie naar sociale verzorgingsstaten	16
(Terug?) naar een actieve welvaartstaat en sociale investeringslogica's	17
Sociaal werk tussen individu en structuur	19
Sociaal werk: een hond die niet blaft?	20
Sociaal werk op de barricades?	21
Besluit: de strijd voor sociale rechtvaardigheid in sociaal werk	22
Hoofdstuk 2	
Sociaal werk op zoek naar sociale rechtvaardigheid	25
Armoede als structureel participatieprobleem	25
Nancy Fraser: gelijkwaardigheid van participatie	27
Drie domeinen van onrechtvaardigheid	28
Louter compenseren of transformeren?	29
Sociaal werk en armoede: losknippen van erkenning en herverdeling?	30
Perspectieven van mensen in armoede in publiek debat brengen	32
Omarmen van complexiteit in het sociaal werk	33
Forums voor uitwisseling, participatie en debat	34
Besluit: complexiteit van participatie	36

Hoofdstuk 3

Verenigingen waar Armen het Woord Nemen als relevant onderzoeksgebied	37
Onderzoek naar een specifieke sociaalwerkpraktijk	37
Het ontstaan van Verenigingen waar Armen het Woord Nemen	38
Algemeen Verslag over de Armoede als mijlpaal	38
Decreet betreffende de armoedebestrijding	39
Verskillende oorsprong van verenigingen	42
Participatieve visie en activiteiten	43
Basiswerk en beleidswerk	44
Vormingen	46
Vrijwilligerswerk	47
Waarom wordt participatie belangrijk geacht?	48
Participatie in het licht van de persoonlijke groei van mensen in armoede	48
Participatie in het licht van verbinding maken	49
Participatie in het licht van maatschappelijke verandering	49
Besluit: drie kernelementen	50

Hoofdstuk 4

Gelijkwaardige en versterkende omgevingen	53
Armoede rechtlijnig oplossen?	53
Creëren van unieke plaatsen	55
Laagdrempeligheid en onvoorwaardelijkheid	57
Anders maar ook niet anders behandelen	59
Solidair voor onrecht van mensen in armoede	60
Uitdagingen in het bouwen van gelijkwaardige omgevingen	62
Blind worden voor ongelijkwaardigheid?	63
Versterken van mensen in armoede en/of veranderen van de samenleving?	64
Besluit: versterkende omgevingen koppelen met de strijd tegen armoede	68

Hoofdstuk 5

Het stimuleren van kritisch bewustzijn bij mensen in armoede	69
Cultuur van het zwijgen	69
Stimuleren van kritisch bewustzijn	70
Collectieve van armoede benadrukken	71
Onrechtvaardigheid van armoede benadrukken	73

Inhoud	7
Uitdagingen in de relatie tussen sturen en gelijkwaardige participatie	75
Belang van een sturende rol	75
Verbergende praktijkwerker	77
Besluit: gezamenlijk kritisch bewustzijn in het licht van structurele veranderingen	79
Hoofdstuk 6	
Het verbinden van participatie van mensen in armoede aan processen van sociale verandering	83
Strategieën tot sociale verandering	83
Complexiteit van de directe participatie van mensen in armoede in sociale verandering	86
Welke boodschap wordt naar buiten gebracht?	87
Participeren als gelijkwaardige?	88
Rol van praktijkwerkers in het evenwicht tussen sociale verandering en participatie	91
De werker als bewaker van collectieve en structurele boodschap	92
De werker als een strategische schaakspeler	94
Besluit: de nood om samen te leren schaken in het licht van sociale rechtvaardigheid	97
Besluit	
Het broodnodige engagement van sociaal werkers in de kunst van het onmogelijke	99
Participatieve praktijken gevat tussen integratie en verandering	99
Complexiteit in het streven naar sociale verandering	101
Ongelijkwaardigheid van participatie als een weg vooruit?	104
Het naïeve geloof een held te kunnen zijn	104
Omarmen van ongelijkwaardigheid van participatie van mensen in armoede	107
Actieve spelers in de kunst van het onmogelijke worden	109
Bijlage	
Kenmerken van de vijf verenigingen uit de verdiepende onderzoeksfase	113
Bibliografie	115